సుబుద్ధి శతకము

SL No: 715

13676

శ్రీరస్తు.

సుబుద్ధిశతకము.

715/11637

ఇది

[illegible]ణిమంజరి నాటకము, కొండవీటి చరిత్ర

మొదలగు గ్రంథముల కర్తయగు,

ఖాసీం ఆలీషాచే

రచియింపఁబడి

గుంటూరు కన్యకా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

కాపీరైట్] 1924 [వెల 4 అణాలు.

శ్రీరస్తు.

సుబుద్ధిశతకము

ఇది

మణిమంజరినాటకము, కొండెపిటచరిత్ర

మొదలగు గ్రంథముల కర్తయు,

గుంటూరు తా॥ గారపాడుగ్రామనివాసుండగు

ఖాసీం ఆలీషాచే

రచియింపఁబడి

గుంటూరు కన్యకా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది

కాపీరైట్] **1924** [వెల 4 అణాలు.

అంకితము

సీ॥ భక్తాగ్రగణ్యులు ప్రహ్లాదసన్నిభుం
డంచు నెవ్వాని నుతించుచుంద్రు
మహీభిషఙ్మణిశిఖామణు లశ్వినీదేవుఁ
డంచు నెవ్వానిఁ గీర్తించుచుంద్రు
సకలభాషారసజ్ఞత రసజ్ఞులు బృహ
స్పతియంచు నెవ్వాని సన్నుతింత్రు
అత్యాత్మధర్మవిద్యాసంధరత ధ
ర్మజుఁడంచు నెవ్వాని మహిభజింతు

తే॥ ఇట్టి చతురుండు, వేదవిద్యాపరుండు,
ప్రథితసత్కీర్తి, సూనృతవ్రతగరిష్ఠుఁ
డమలగుణశాలి, మాలాలియనెడు నాదు
తండ్రి కీకృతి నే నంకితం బొనర్తు॥

గారపాడు,
5-4-24.

ఇట్లు అనుంగుపుత్రుఁడు,
ఖాసీం ఆలీషా.

సుబుద్ధిశతకము.

క॥ శ్రీమహిళామణి త్రిజగ
ద్దామోదరు ప్రణుతమణియు దైవగణపురం
ధ్రీమణి దుర్గాంబికుమా
రీమణి నను నిన్నుఁ గనికరించు సుబుద్ధీ! 1

క॥ భువి దివి సర్వగ్రహా
ర్ణవహిమాచలసూర్యమాతరిశ్వాదుల నే
పరివరుఁడు సృజించె నాభూ
ధవుని బరాత్పరుని బరుని దలంతు సుబుద్ధీ!

క॥ ద్వ్యక్షరి, పంచాక్షరి, య
ష్టాక్షరిమంత్రములకెవ్వఁడనుకూలుఁడో యా
యక్షరుని సర్వలోకా
ధ్యక్షుని దక్షుని నుతింపు మనని సుబుద్ధీ! 3

క॥ సనకాదులైన భక్తిం
గని తొలి కార్యానుకూల్యఘటనార్థం బే
యనిమిషుని గొల్తు రిల నా
గణనాథు నుతింపవలయుఁగాదె సుబుద్ధీ! 4

క॥ రసవాగ్రచనలకై స
ద్రసపేశలమాధురీనిరంకుశ భాషా
రసికత్వమందఁ గుశలత
నొసఁగక భారతిని గొల్వ ముద్వ సుబుద్ధీ!

క॥ కందంబులు సుకవీశుల
కందంబు లమందసుందరాజ్ఞాస్యలకున్
గుందంబులు బుధకర్ణా
నందంబు లటంచు వ్రాసినాఁడ సుబుద్ధీ! 6

క॥ జిలిబిలిముద్దులు గులుకెడు
తెలుఁగుపదంబులవెలుంగు తియ్యనిపద్యం
బులు సులభశైలి నుండిన
గలుగునుగద తుష్టి బాలికలకు సుబుద్ధీ! 7

క॥ వ్రాసితి నీపద్యంబుల
నీసువహింపంగఁ బోకుఁడీ తప్పిద మెం
తేసికి వీవ్రమునికే కా
నీ సహజము వేఱఁజెప్పనేల సుబుద్ధీ! 8

క॥ ఉల్లసఁదెలుఁగుకవిత్వం
బల్లియుఁ గవయిత్రి యన మహాగౌరవముం
బెల్లుగఁ గాంచినకుమ్మరి
మొల్లకు జోహారు లిడుదు మొదట సుబుద్ధీ!

క॥ తరుపరి, పూర్వకవీంద్రుల
పదశతపత్రముల కేను బ్రణుతు లొనర్తున్
మది నెంతు నేఁటికవులను
సది కవి కాచారమగు నటంచు సుబుద్ధీ ! 10

క॥ అత్తను గులదేవతగా
నుత్తముఁడగు మామ నెప్పు డుర్వీంద్రునిగా
బత్తిని సేవించెడిసతి
సత్తమురాలె యటండ్రు సకలజనులు సుబుద్ధీ !

క॥ ఉదయమున లేచి నాథుని
వదనాబ్జముఁ గాంచి పిదప పరభక్తిని ద
త్పదముల విడువక కొల్చిన
నదిరా సౌభాగ్యవతి యటండ్రు సుబుద్ధీ !

క॥ జనకజ యల్లకుముద్వతి
యనసూయ యరుంధతీముఖాబ్జేక్షణ లే
పను లాచరించి సద్గతిఁ
గనిరో తత్క్రమ మెఱుంగ ఘనము సుబుద్ధీ !

క॥ ధీరుల సేవించుటయున్
నేరుపుతో వరుసయాజ్ఞ నెరవేర్చుటయున్
సారెకు హరిఁ గొలుచుటయున్
నారీమణి కిది సులక్షణంబు సుబుద్ధీ ! 14

క॥ సతిఁ బనిమాత్రమ్మనిగా మది
సతతము పూజించు మన్న సద్గుణవతినే
సతియనియుం బరసుపతి
వ్రతయనియుం గొల్చుచున్న పరులు సుబుద్ధీ!

క॥ మగఁడెంత చుల్కనైనను
మగనింగని స్సయ్య నాథగుమాని వ్రయైన్
దగ నతని కీకి పెనగున్
బెగఁబడి తెగనాడఁ దానఁ తెలియు సుబుద్ధీ!

క॥ కష్టములును సౌఖ్యములును
నిష్ఠంబున నోర్చి భర్తహృదయంబున గన్
గష్టాకష్టంబులలో
స్పష్టంబుగఁ బతిని విడువవలదు సుబుద్ధీ! 17

క॥ వండకు పెట్టకు పైగాఁ
దండకి రమ్మన్నఁ గూడఁ దెగసిల్లనతిన్
గండము కంటెలు గాఁ దెగ
ఖండించినఁ బాధ మేమిగలదు సుబుద్ధీ! 18

క॥ తగువాఁడగు మగఁడున్నఁ
దెగఁద్రొక్కి విటాళిఁ గోరి తిరుగఁ దెగదీగన్నా
వగలాడిని జెడుబోటిని
దెగనరికిన లోటు లేదు తెలియ సుబుద్ధీ! 19

క॥ ఆడిన నెమ్మెరాడుచుం గొ
ల్లాడినం బతితోడం గ్రుడ్లెలాడి మనెడునా
యాండ్రుది యాండ్రుదిగా దర
గాడిదరా యందు రెల్ల ఘనులు సుబుద్ధీ! 20

క॥ ఇమ్మగుపరుపమ్ముందునం
గ్రొమ్మించులవలెం జరించుగుడుచేతుల కా
యిమ్ము వినాశమ్మైనను
దమ్మిడిసేయంగనైనం దగునె సుబుద్ధీ! 21

క॥ పతికిన్ సుతులకు నిడక తా
గతికిన సంగతుకకున్న నన నునుకొను నా
సతికిం స్వర్గము మోక్షము
సతులితసౌభాగ్య మొప్పు లనుడు సుబుద్ధీ!

క॥ పలుదోమ కొండలుదోమక
వలువలుదోమకయ యెడ్డెవర్తన మొనరన్
గడుపే కైలాసముగా
నిల బ్రతుకుటకంటె నీచమేమి సుబుద్ధీ! 23

క॥ చీంకటిం బాపంగ దివ్వెయు
నాంకలి విపదంబుం బాప నన్నృతము లేమిన్
శోకాపంగ ప్రియు నాథుని
వ్యాకులత నడంప సతియు నగును సుబుద్ధీ!

క॥ రచ్చల కెక్కకు మెప్పుడుఁ
గచ్చకుఁ గాల్ద్రువ్వి తోడి కాంతాతతితో
మచ్చరివై మెలఁగకుమీ
మెచ్చులకై యదరకుంట మేలు సుబుద్ధీ!

క॥ దారిద్ర్యంబున బంధులఁ
జేరకు తద్బంధువులను జేరుటకన్నన్
ఊరూరఁ గొంపకొంపల
వారక బిచ్చంబు లెత్తవచ్చు సుబుద్ధీ! 26

క॥ యాత్రలసేవలఁ గేగుచు
గాత్రముఁ జెడఁగొట్టికొనుట ఘనమా కించి
న్మాత్రము పరమాత్మ నెదన్
స్తోత్రం బొనరింప ముక్తిదొరకు సుబుద్ధీ!

క॥ ఒడెమున్నను మిక్కిలివం
గడమున్నఁ గరంబు సోయగంబదియున్నన్
నడవడిఁ జెడుగై మనుచో
గడఁజూతురు నీచజాతికరణి సుబుద్ధీ! 28

క॥ వికిరం బెత్తెడివారల
వికలాంగుల హీనజనుల వెడఁగులఁగని నీ
వకటా పరిహాసము చే
యకుమా! భగవత్ప్రయత్న మగ్గి సుబుద్ధీ!

క॥ మంచియుఁ జెట్ట యెఱుంగని
కొంచెపుతుంటరులతోడ గుణహీనులతో
వంచితబుద్ధులతో నెపు
డించుక స్నేహంబు సలుప కీవు సుబుద్ధీ! 30

క॥ వినవలెఁ బెద్దలనీతులఁ
గనవలె నిర్భాగ్యజనులఁ గనికర మలరన్
మనవలె సమయోచితముగఁ
గొనవలె సద్యశము పతినిగొల్చి సుబుద్ధీ!

క॥ ఉండియు లేమిడి కావడి
కుండ లటంచును వచింత్రు గుణౌఘము లక్షం
బుండిన నలరకుమా లే
కుండినఁ జింతిల్లఁ బోకు మువ్వి సుబుద్ధీ! 32

క॥ వెన్నెల కొన్నాళ్ళటుపైఁ
గ్రన్నఁ జీకటి యొసంగుకరణి నెలంతల్
కొన్నాళ్ళు కష్టమొందినఁ
గొన్నాళ్లైనను సుఖంబుగొందురు సుబుధీ!

క॥ తనయూరివారితోడను
దనపరిచారికలతోడఁ దనబంధులతో
ననయము పగఁగొనియుండిన
ధనపతిసతికైన యశము దఱుగు సుబుద్ధీ!

క॥ లక్షణ మెఱుఁగనికవితము
శిక్షలఁ బెఱుఁగనిపడంతిశీలం బిలలోఁ
భిక్షాటనంపుజీవన
నుక్షయమగునింద కిరవు లగును సుబుద్ధీ!

క॥ లయ మెఱుఁగనిసంగీతము
ప్రియమెఱుఁగనితిండి తండ్రిపెట్టినినయమున్
వ్యయ మెఱుఁగనిడంబంబును
నియమం బెఱుఁగని నెలంత నెఱియు సుబుద్ధీ!

క॥ కవి కీనివానిత్యాగముఁ
బవరమునం బారిపోవుబంటుతనంబున్
ధవుఁ డొల్లనిసతిజన్మము
భువిని నిరర్థకతఁ గాంచుఁబొమ్ము సుబుద్ధీ! 37

క॥ విడువకు సద్గుణపుంజము
లడుగకు మంతనము లెవరికైన
నుడువకు మేకాంతంబుల
నుడు లెవ్వరికైన; దాన నొగులు సుబుద్ధీ!

క॥ నీతిస్థిరులగు పెద్దల
వ్రాతలు వేదములుగాఁగ వంచకకృతులౌ
వ్రాతలు బూతులుగా మది
నాతలు దలపోయుటే ఘనంబు సుబుద్ధీ!

క॥ లాతులు భ్రాతలుగా స్వ
జ్ఞాతులధనధాన్యముల్ విషప్రాయముగా
నేతరి సన్యార్థంబులు
రోతలుగా నెంచుమత్త మెఱుంగు సుబుద్ధీ!

క॥ రమ్మని పిల్వని పేరం
టమ్మునకున్ శాత్రవసికటమ్మునకున్ స
ఖ్యమ్మెసఁగనట్టిబంధు
త్వమ్మున కేనాఁడుఁజనఁగవలదు సుబుద్ధీ!

క॥ తనయందముఁ దనచందముఁ
దనదాతృతఁ దనయశంబుఁ దనగౌరవమున్
జనులకుఁ దగుఁ దగఁ బొగడఁగఁ
దనుదానే పొగడుకొంట తగదు సుబుద్ధీ!

క॥ పడుచుందనమునఁ దొడఁబడి
మిడిసిపడిచరించి క్రిందుమీఁ దెఱుఁగనిచోఁ
గడ కాయమపురిలో నా
చెడుగుయమదండమునయముఁడుచెందు సుబుద్ధీ!

క॥ గడననిమిత్తము తెగఁబడి
చెడిపెంపునయునఁ గోలంబుఁ జెఱచుటకన్నన్
మెడబండతోడ బావిని
బడిచచ్చుట మేలుఁగాదె వరగ సుబుద్ధీ! 44

క॥ కడదేర మరుగవచ్చును
సిరులనుఁ గొంగత్తి బిచ్చమెత్తఁగవచ్చున్
వడి విడువవచ్చు నసురులఁ
జెడి బ్రతుకుటకంటె లేదు చెఱుపు సుబుద్ధీ!

క॥ వెలి పెఱుఁగక, చెలి పెఱుఁగక,
పరమాఱుఁగక, బ్రతుకఁజూచు బ్రతుకొక బ్రతుకా?
చిరకాల ముండదే యిలఁ
గరటం బది యేమి సార్థకంబు సుబుద్ధీ! 46

క॥ విటుఁ డెంతరసికుఁడైనను
విటకత్తియ యెంత నేర్చు వెలఁదుకయే, న
న్నటికేసి దద్దురాకృతి
తటుకునఁ జెడఁగాని నిల్వఁదరమె సుబుద్ధీ!

క॥ శిలకును శైలంబునకీ
యిల దోమకు నేనుఁగునకు నెంత యెడంబో
కులకాంతకు వెలకాంతకుఁ
గలయంతర మంతకన్న గనుసు సుబుద్ధీ! 48

క॥ కూలికి నాలికిఁ జనుగ
య్యాళికి షడ్గుణగణంబు లలవడఁగలవా?
గాలికి విడిచినపట మది
49 యేలోకముఁ జనునొ! తెల్వఁ డెఱుఁగు సుబుద్ధీ!

క॥ మెతుకిడు నెడఁ దల్లివలెన్
రతి రతిబలెఁ, బనుల దాసిక్రమమున, గృహసం
గతులందు మంత్రివలెనే
పతియెడ సతి మెలఁగవలయుఁ బరగ సుబుద్ధీ!

క॥ చెంగులు చీరాడఁగ బల్
ఖంగునఁ గాల్మ్రెట్టెల్ల ఘలుఘల్లురనన్
బొంగుచు భోగాంగనవలెఁ
జెంగునఁ జెంగునను నడువఁ జేటు సుబుద్ధీ!

క॥ తనవారికంటె ముందుగఁ
దినరా దేవస్తువైనఁ దిననేర్చినచో
నెనుబోతని మనుబోతని
తినుబోతని లోకమెల్లఁ దెగడు సుబుద్ధీ! 52

క॥ తనవలెఁ గనవలెఁ బ్రాణుల
నెనయక కాఠిన్య, మది యహింసాధర్మం
బనవలె నదియే స్వర్గం
బనవలె వినుమీ సునీతి నవని సుబుద్ధీ! 53

క॥ ఘటమువలెన్ జటుపోటిఁజను
ఘట మిది శాశ్వతముగాదు గావున నత్యు
త్కటమగు భవవనధిని సం
కటములఁ బడనేల ముక్తిఁగనుము సుబుద్ధీ!

క॥ పరువమున బుద్ధి తోరతోరఁ
బరుగిడితొందు దానితోడఁ బరుగిడఁదరమా ?
కరువలికైనను మురహరు
గరుడునికైనను బరంబుఁగనుము సుబుద్ధీ !

క॥ మదనుం డదయుం డంచని
వదరిరి కవివరులు చపలభావోన్మదులై
యది తథ్య మంచు నెంచకు
మతియే మన్మథుఁడు దీర్ఘమతికి సుబుద్ధీ !

క॥ తనబుద్ధి తనకువశమై
చన ముల్లోకములఁ గెల్వఁజనుఁ నెవ్వాఁడున్
దనయింట గెల్చిగడ ర
చ్చనుగెల్వఁగఁ గడగిపోవఁజాలు సుబుద్ధీ ! 57

క॥ కామాదు లనెడు శత్రులు
లోమరిగినవారు సుమ్ము లోఁగనుగొనుమీ
కామాదుల నిర్జించిన
రామాదులఁ జేరవచ్చు రమణా సుబుద్ధీ ! 58

క॥ మాయను సృష్టింపంబడి
మాయనుబెనుపొంది కడకు మాయాజగతిన్
మాయావర్తభ్రమఁబడి
మాయంబైపోవు ఘటము మహిని సుబుద్ధీ !

క॥ మరియాద లేనికంజనుల
దరిఁజేరకు భృత్యజనుల దయఁగనుగొనుమీ
గురిలేనివారిఁ గూడకు
సిరిచెడి చుట్టములఁ జేరఁ జేటు సుబుద్ధీ! 60

క॥ ధరణీసురులకుఁ దాపస
వరులకు హరిభక్తులకు నవంచితవిద్యా
దరులకు గురులకును భిష
గ్వరులకు నెదు రెందు నాడవలదు సుబుద్ధీ!

క॥ కడులేమిడియుం డున్నను
జెడుకాలముచేత నొరుల సేవలనున్నన్
నడుకానలందు నున్నను
విడఁగూడదు కన్నవారి వినవె సుబుద్ధీ! 62

క॥ మఱఁదుల బావల యెదుటను
బిరబిర వెసఁదిరుగరాదు బిడియము మడంగన్
బారిఁ బొరుగువారికొంపల
కరుగకు పనిపాటలేక యరసి సుబుద్ధీ! 64

క॥ మతినిల్పి నిముసమైనను
పతిభక్తిని దాసితోడ భగవద్భక్తిన్
సతతం బొనరింపఁగ నా
కతమున కైవల్యమబ్బఁగలదు సుబుద్ధీ! 64

క॥ మగఁ డొకవిటరాలి నిల౯
దగిలియుఁ దావకసుఖంబుఁ దలఁచకయున్న౯
దగవా మీకిదియని పెను
వగఁగొని పగఁ దగవహింపవలదు సుబుద్ధీ!

క॥ కొట్టినఁ దిట్టిన మగఁ డీఁక
గట్టిగ మెడఁబట్టిగెంటి కాదసినను దాఁ
బుట్టింటి కేగ కెప్పుడు
మెట్టిన నట్టింట నుంట మేలు సుబుద్ధీ! 66

క॥ మగఁ డింటలేనియప్పుడు
ఖగవాహనుఁడైన భువనకరుఁడగు సాక్షా
ద్భగవంతుఁడైన వచ్చిన
తెగఁబడి మాటాడరాదు తెలివ సుబుద్ధీ!

క॥ పరపురుషులతోఁ జుట్టపు
వరుసఁగలిగినట్టి మొట్టివారలతోడ౯
మఱఁదులతో బావలతో
సరసము లాడంగ సతికిఁ జనదు సుబుద్ధీ! 68

క॥ నిప్పచ్చరమున భర్తను
దెప్పకు నీయింటిగుట్టు తెర వెవ్వరికి౯
జెప్పకు పలుపురు వలదను
నెప్పని నేసియును జేయ కెపుడు సుబుద్ధీ! 69

క॥ బ్రతుకుదినంబుల మోక్షపు
గతుల౯ వెదుకంగవలయుఁగానీ పటుజీ
వితమును వితఁజేయ నధో
గతిపా లగునమ్మ కాంత కడకు సుబుద్ధీ! 70

క॥ తిట్టినఁ దిట్టక, కొట్టినఁ
గొట్టక కోపంబుఁగొనినఁ గోపముఁగొనఁబో,
కెట్టి కలంతలనైనను
నొట్టిదుకొని యోర్చియుండుటొప్పు సుబుద్ధీ!

క॥ కాసుల కూసరమైనను
గ్రాసంబున కింతగంజి కలుగకయున్న౯
వేసరమైనను బరులకు
దాసీతనమొప్పుకొనుట తప్పు సుబుద్ధీ! 72

క॥ దొరసానివైనఁ గానీ
నరపతితలఁదాల్చు వలపువారివె కానీ
మరుతరుణివె కానీ మఱి
పరుల౯ బరుసంబు లాడవలదు సుబుద్ధీ! 73

క॥ బ్రతికిననాళ్లుదినంబులు
పతిభక్తియు సంతతంబు పరమేశుపదా
హితభక్తియుఁగొని యిల స
ద్గతి వెదుక౯ వలయు మమతగలిగి సుబుద్ధీ!

క॥ చచ్చినమీఁదటఁ దనతోఁ
బుచ్చినవక్కైనఁ దరలఁబోవదు జీవం
బిచ్చో నున్నపుడే కడు
నచ్చుపుధర్మములఁ జేయనగును సుబుద్ధీ! 75

క॥ తలఁపులలో వలపులలోఁ
గలలోపలనైన నొరునిఁ గననేరనియా
కలికిని జిలుకలకొలికిని
బలుకులజవరా లనంగఁ బరగు సుబుద్ధీ! 76

క॥ గురువరుల సర్వవిద్వ
ద్వరుల ధరామరుల దైవతస్తుతినిష్ఠా
పరుల సుహృద్వరుల నిలఁ
బరమాదరమునను గాంచఁబాడి సుబుద్ధీ! 77

క॥ గరువమున సకలకీర్తులు
దరుగును బంధువులు హితులు దారెల్లరు నొ
ల్లరు విభవ మంతయుం జెడు
సిరిచెడు మదిచెడుఁ గొలంబుచెడును సుబుద్ధీ!

క॥ వినయమున నెల్లవారికి
ఘనతయు నిఖలప్రజాభిగౌరవ మబ్బుఁ
ధనకనకైశ్వర్యోన్నతు
లనయము వర్ధిల్లు శుభము లలరు సుబుద్ధీ!

క॥ పరగృహములందుఁ బండుట
పరజనతతితోడ మిగుల భాషించుటయున్
బరసతులతప్పు లెన్నుట
తెఱవకుఁదగనట్టి తెఱవు తెలియు సుబుద్ధీ !

క॥ పడిపడి రాళ్ళకు మ్రొక్కిన
వడివడిఁ దీర్థాటనంబు వదలకఁ గొనినన్
గడియించినట్టి పాతక
ముడుగునె హరిభజన లేకయున్న సుబుద్ధీ !

క॥ చక్కఁదనం బున్నదియని
కొక్కారపను లాచరించి కులమంతటి క
మ్మక్కా దుశ్శాసనముం
జెక్కించుటకన్న లేదు చెడుగు సుబుద్ధీ ! 82

క॥ పిల్లల గుణాగుణంబులు
తల్లులవలన న్వెలుంగఁదగుఁగాన నిలన్
బిల్లతనంబుననుండియు
సల్లాపములే వచింపఁజనును సుబుద్ధీ ! 83

క॥ గారాబంబున బిడ్డల
నూరూరికిఁ గొంపకొంప కూరక యెపుడున్
జేరఁగనీయకు మావిధి
వారికి దుర్గుణము పట్టువడును సుబుద్ధీ ! 84

క॥ పెద్దలఁ గనికరమునఁ గని
యొద్దిక బుద్ధులనుగఱపు నొజ్జల నెల్లన్
దద్దయు సేవించినచో
నద్దిర వరలక్ష్మి యది యటండ్రు సుబుద్ధీ!

క॥ చదువుము సద్గతులిచ్చెడి
చదువుల నీసుతుల సుతల సద్విహితగతిన్
జదివించుము మది నెంచిన
చదువే సద్గతికి నావసథము సుబుద్ధీ! 86

క॥ ఇమ్మగు సొమ్ములతో ఝం
ఝుమ్మన దంధణమనన్ బజారుల వెంటన్
గ్రుమ్మరెడు నాఁడుదానిన్
ద్రిమ్మరిలోత్తనుచు జనము దెగడు సుబుద్ధీ!

క॥ కోపము ఘోరంపువిష
ధూపము దుర్భరదురంత దుష్కృతయుతమా
కూపము గావున సుజనుఁడు
కోపము విడవలయు ముక్తికొఱకు సుబుద్ధీ!

క॥ శాంతము విలసత్కార్యా
శాంతము చిరసౌఖ్యసద్యశఃప్రాంతము వే
దాంతోదంతము శాంతము
శాంతంబే యుండవలయు సతికి సుబుద్ధీ! 89

క॥ చిన్నలలోఁ బెద్దలలోఁ
దన్ను దయం బెనుచునట్టి తలిదండ్రులలో
నన్నలలోఁ దమ్ములలో
మన్నడిగాఁ దిరుగుచున్కి మతము సుబుద్ధీ !

క॥ అందఱు బందుగు లగుదురె?
క్రందున సుఖమందు నష్టకష్టములందుఁ
బొందుగ విడువక ప్రోచెడి
బందుగుఁడే బందుగుండు పరగ సుబుద్ధీ! 91

క॥ ఎంచకు మితరుల మది మ
న్నించకు మెదురాడ సుతుల నేని; ధరఁ యా
చించకు నీచాత్ముల సా
ధించకు పగఁగాని విరోధి నేని సుబుద్ధీ! 92

క॥ తలిదండ్రు లర్థకాంక్షను
ఖలునకో జారునకో జీర్ణకాయునకో ని
న్నలవడ నీఁబూనినచో
వలదని కడఁద్రోయ వెఱువవలదు సుబుద్ధీ !

క॥ వంతయొ సంతసమో తన
కాంతునితోఁ బాటు భావికముఁగాని మనునా
కాంతామణిచూడామణి
నింతుల మేల్బంతిఁగాఁగ నెంత్రు సుబుద్ధీ! 94

క॥ కళలే తోడవులు కవులకుఁ
గళలే తోడవులు సుగాయకప్రవరులకున్
గళలే తోడవులు సతికిన్
గళలే భోగినికిఁ దోడవుగాదె సుబుద్ధీ! 95

క॥ ధనమున్నయప్పు డెల్లరుఁ
దనవారలె రాజుగూడఁ దనసేవకుఁడే
మునులైనఁ దనకు హితులే
ధనమాహాత్మ్యంబుఁ జెప్పఁదరమె సుబుద్ధీ!

క॥ కాన ధనార్జన మెల్లరుఁ
బూనవలెన్ బూనిఫలముఁ బొందినమీఁదన్
లేనిక్షుధార్తుల యార్తిని
మానుపవలె నిదియె పుణ్యమతము సుబుద్ధీ!

క॥ అంతఃపురంబునం గల
మంతన మేలాటిమాన్యమానినికైనన్
జింతాకంత వచించినఁ
గాంతకుఁ బ్రాణాంతకంబుగాదె సుబుద్ధీ! 98

క॥ వెఱువవలెన్ దనమగనికి
మఱఁదులకును బావలకును మామలకెపుడున్
వెఱువవలెఁ గన్నవారికి
వెఱువవలెన్ గర్వపడక వెలఁది సుబుద్ధీ! 99

క॥ తనదేహముఁ దనగేహము
దనయుముఁ బరిశుభ్రపఱుపనగు నెల్లరకున్
దనుశుభ్రత గృహశుభ్రత
ఘనమే ఘనమనెద రెల్లఘనులు సుబుద్ధీ!

క॥ పతిభక్తి దైవభక్తియు
నతిథులయెడభక్తి సూనృతాసక్తి లస
ద్ధృతిగల్గుసతికి వేరగు
వ్రతజపతపములు మరేలవలయు సుబుద్ధీ!

క॥ బాలికలకు బాలురకును
దేలికగాఁ దెలియఁ దేటతెలుఁగుపదంబుల్
గ్రాలెడుపద్యంబుల నే
చాలగ వ్రాసితిని దీనిఁజదువు సుబుద్ధీ! 102

క॥ మతిమంతుల హృద్గతమై
క్షితి సాధ్వీతిలకములకు శ్రీకరమై శా
శ్వతమై మత్కృతమగునీ
శతకము వర్ధిలునుగాత సతము సుబుద్ధీ! 103

సు బు ద్ధి శ త క ము
స ం పూ ర్ణ ము.

క్రొత్తనాటకము! అచ్చులోనున్నది!!

మణిమంజరి.

ఇది ఖాసీం ఆలీసాహేబు నురుదూలోఁగల యొకానొక విచిత్రమగు కథననుసరించి యారంకముల నాటకముగా రచింపఁబడి బహుపండిత జనులచేతఁ బాగ ర్తిఁగాంచి ప్రదర్శనానుకూలమై రచనావిధానముల హృదయంగమమై యలరారుచున్నది. గుంటూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులును రసిక జనశిఖామణులును, నిడుబ్రోలు గ్రామణులును నగు శ్రీయుత పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారికి సంకిత మీయఁబడినది. కొలఁది దినములలో వెలువడఁగలదు.

గుంటూరు కన్యకా ముద్రాలయమందు ముద్రితము.

సిద్ధముగ నున్నది!　　　　త్వరపడుఁడు !!

కొండవీటిచరిత్ర

గ్రంథకర్త,

ఖాసిం ఆలీషా

గారపాడు, గుంటూరు తా॥

ఈ గ్రంథమునందు రెడ్డిప్రభువులయొక్కయు మహామ్మదీయప్రభువులయొక్కయుఁ బరిపాలనము సవిశేషముగ వర్ణింపఁబడినది. కాన నభిమానులెల్లరుఁ గొనఁగలరని విన్నపము.

ప్రతి ఒకటికి వెల రు. **0-8-0** లు.

కన్యకా ముద్రాక్షరశాల, గుంటూరు.